

MATKARAPORTTI

Laura Sihvonen

Pekka Halosen akatemia

Media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinto

Kansainvälinen-vaihto

21.10. - 3.12.2022

Portugali, Lissabon

António Arroio Secondary Arts School

(<https://www.antonioarroio.edu.pt/>)

JAKSOLLE HAKEUTUMINEN

Ensimmäisenä syksynä Pekka Halosen akatemiassa koulun opettajat esittelivät meille mahdollisuuden kv-jaksosta. Innostuin jo silloin ajatuksesta lähteä vaihtoon. Se jäi kuitenkin pelkäksi ajatukseksi pitkäksi aikaa, kun opiskelut tempaisivat mukaansa. Ensimmäisen opiskeluvuoden keväällä meinasi ruveta jännittämään, mutta en antanut sen häiritä liikaa ja pistin hakuprosessin tulille.

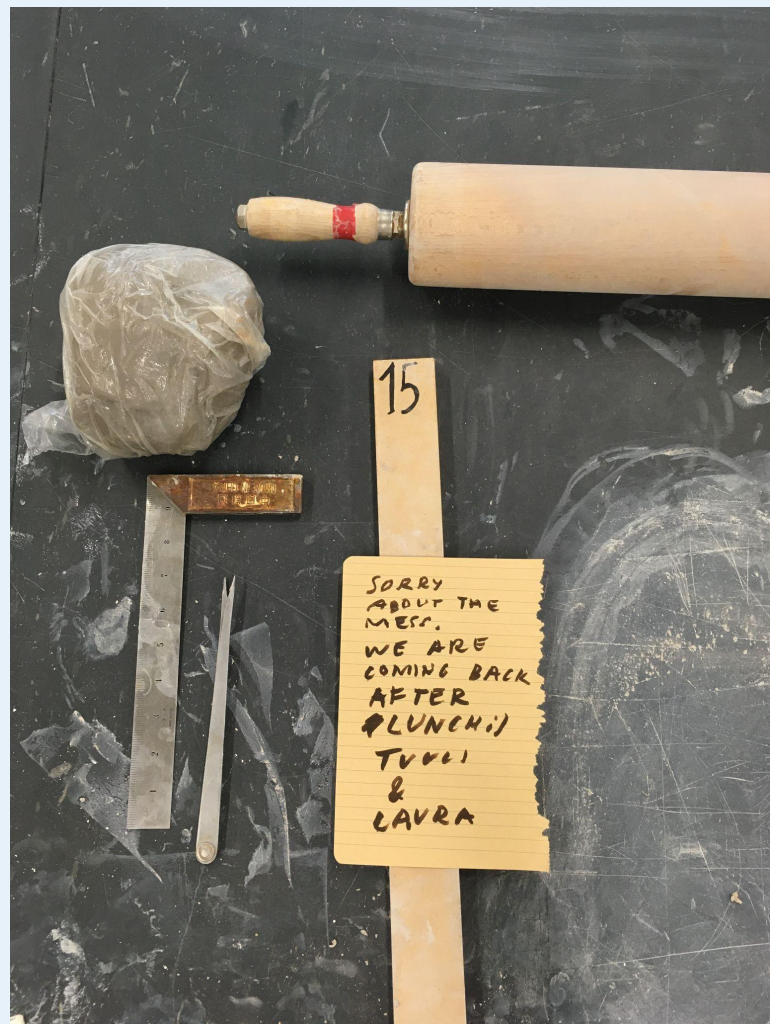
Mielestäni tällaiselle matkalle ei voi varautua liikaa, mutta toisaalta vähempikin riittää. Tarkoitan, että vaikka kuinka varautuisi, vastassa on todennäköisesti silti yllätyksiä. Keudan tarjoama valmennus oli mielestäni kattava ja myös rohkaiseva.

KOULU

António Arroio Secondary Arts School on siis koulun nimi, jossa opiskelin kuuden viikon ajan keramiikkaa. Vastaanotto siellä oli erittäin mukava ja tuli heti tervetullut olo. Vastuuopettajana toimi Mariana Fernandes, joka erityisesti ohjasi minua opintojeni ajan. Hän oli aidosti kiinnostunut ja halusi räätälöidä opetuksen omien tavoitteideni mukaiseksi. Sovimme myös joustavat työskentelyajat, sillä en osallistunut koulun oppilaiden opetukseen. Sain opetusta ja apua myös muilta opettajilta. Työskentely oli kuitenkin pääsääntöisesti omatoimista, sillä koulun opiskelijoilla oli paljon luentoja ja suunnitteluun käytettäviä opetuskertoja. Olisi toki ollut mielenkiintoista olla niissä osallisena, mutta rajallisen ajan ja kielimuurin vuoksi en pystynyt osallistumaan niihin. Työskentelin koulussa saven, kipsin ja lasitteiden kanssa. Pääsin kokeilemaan minulle uusia tekniikoita, kuten dreijausta.

Tavallinen koulupäivä oli sellainen, että menin koululle kello yhdeksän ja kymmenen välissä. Kävin moikkaamassa Marianaa ja aloitin sitten työskentelyn joko itsenäisesti tai hänen tai toisen opettajan avustuksella. Työskentelin tuloajasta riippuen noin kello 15 - 17 saakka. Pääsin myös mukaan kouluretkelle Portoon. Siellä vierailimme taideyliopistossa sekä museossa. Kyseessä oli päiväretki, joten aikataulu oli melko tiukka. Se oli kuitenkin tärkeä kokemus ja olen kiitollinen, että pääsin mukaan.

Koulussa opiskelijat käyttivät paljon aikaa suunnitteluun ja kirjalliseen työhön. Heidän piti osata esitellä työskentelyään ja teoksiaan toisilleen ja opettajille. Pääsin seuraamaan kerran heidän pitämiään presentaatioita. Vaikka en ymmärtänyt kieltä, sain sen käsityksen että he olivat paneutuneita ja vakuuttavia. He olivat myös kiinnostuneita toistensa töistä ja esittivät paljon kommentteja ja kysymyksiä. En huomannut erityisiä eroja muissa työskentelytavoissa. Sekä oppilaat että opettajat olivat tosi taitavia ja huolellisia. Suurimmat erot huomasin teosten aiheissa ja esitystavoissa. Olen tottunut näkemään Suomessa, ainakin meidän koulussa, enemmän esittävää taidetta. Portugalissa ilmaisu oli paljon abstraktimpaa.

OPPIMINEN & ONGELMANRATKAISU

En kohdannut mielestäni vaihdon aikana suuria vastoinikäymisiä. Toki erityisesti aluksi koin paljon erilaisia tunteita, sillä kaikki oli uutta. Olin samaan aikaan tosi jännittynyt, mutta myös tosi innoissani. Välillä oli pieniä vaikeuksia esimerkiksi löytää oikea reitti. Matkakorttia varten täytettävä hakemus oli kokonaan portugaliksi, joten sen täyttäminen vaati enemmän aikaa ja vaivannäköä. Aluksi unohdin myös varata käteistä mukaan, sillä joissakin paikoissa ei onnistunut korttimaksut. Kerran jäin jopa velkaa yhdelle ravintolalle ja palasin seuraavana päivänä maksamaan. Onneksi paikan omistajat olivat super ymmärtäväisiä ja ihania. Mielestäni osaan kyllä heittäytyä uusiin tilanteisiin, mutta voin tarvita siihen tovin kauemmin kuin muut. Opin vaihdon aikana olemaan kärsivällisempi sekä tuntemaan paremmin omia rajoja ja käyttäytymismalleja.

Mielestäni tulevien kohteeseen lähtijöiden kannattaa tiedostaa se, että jotkut asiat todennäköisesti tehdään toisella tavalla mihin on totuttu. Se ei välttämättä ole huono juttu, vaan mahdollisesti se voi saada näkemään asiat uusin silmin. Itse koin vaihdon aikana, että ihmiset ottivat enemmän kontaktia kuin yleisesti Suomessa. Se auttoi minua ainakin kommunikoimaan rohkeammin. Sellainen käytännön asia tulee mieleen, että jos menee syksyllä tai talvella Portugaliin, asunnot voivat olla kylmiä ja kosteita. Eli extravillapaidoille on todennäköisesti tarvetta. Itse yrittäisin seuraavan kerran etsiä asunnon, jossa on jonkinlainen lämmitys. Lissabonissa oli mielestäni toimiva julkinen liikenne, jota kannattaa hyödyntää.

Haluan ehdottomasti matkustaa vaihdon jälkeen. Olisi ihanaa palata Lissaboniin, sillä tunnen nyt jonkin verran jo kaupunkia ja ihmisiä. Tykkäsin tosi paljon Lissabonista. Koin, että minun oli helppo olla siellä. Vaikka kaikki oli uutta, omaksuin ympäristön yllättävänkin nopeasti. Siihen auttoi varmasti se, että kävelin paljon ja katselin vain ympärilleni. En kokenut turvattomuutta ja ilahduin jatkuvasti kaikesta mitä näin. Melkein joka kadun varressa oli jotakin mielenkiintoista tutkittavaa. Tunnelma oli menevä, mutta rento. En oikein osaa ainakaan vielä sanoa pahaa sanaa Lissabonista tai Portugalista. Jotta osaisin sanoa mistä todella pidän ja mistä en, se vaatisi pidemmän ajan. Tulevaisuudessa haluaisinkin kokea ulkomailla asumisen pidemmältä ajanjaksolta. Koen, että kv-jakso antoi minulle valmiuksia ja rohkeutta siihen. Minua kiinnostaa myös kokeilla matkustaa ilman lentämistä ja jonkinlainen reilaaminen kiinnostaa. Tekisin sen mieluusti ilman kiirettä, joten panostaisin enemmän aikaan määränpäässä kuin matkakohteiden määrään. Matkabudjetin suunnittelu olisi todennäköisesti hyvä tehdä tarkasti varsinkin ennen pidempää matkaa. Laskisin siihen mukaan yllättävätkin menot, sillä yllätyksiä tuskin miltään matkalta puuttuu.

Kv-jakson aikana pohdin asioita Suomesta, joista olen kiitollinen ja joita arvostan. Mainitsin esimerkiksi jos sen, että asunnossa ei ollut minkäänlaista lämmitystä. Kylmyys ja kosteus eivät siis pysyneet pelkästään talon ulkopuolella. Palelen tosi helposti, joten se vei välillä aika paljon energiaa. Portugalissa ihmiset olivat yleisesti ystävällisiä ja puhuivat avoimesti kaikkialla. Suomessa on yleisempää, että yksityisyyttä kunnioitetaan, eikä esimerkiksi puhuta tuntemattomille. Kumpikaan tapa ei ole mielestäni toistaan parempi. Ymmärrän että ihmiset toimivat helposti niin kuin heille on opetettu ja mihin he ovat tottuneet. Matkan aikana minulle konkretisoitui kuitenkin se kuinka tärkeää on, että otetaan muut ihmiset huomioon. Se tarkoittaa sitä, että ollaan kohteliaita aidosti ja kunnioitetaan toisten rajoja. Eli ei myöskään yritetä ottaa kontaktia väkisin. Kun palasin Suomeen, täällä oli satanut lunta. Pidän siitä, että Suomessa on neljä vuodenaikaa, ainakin vielä. Kirpeä pakkaneen on mielestäni miellyttävämpi kuin kostean kylmä. Suomessa on puhdasta ja paljon kaunista luontoa. Olisin mielelläni viettänyt enemmänkin aikaa luonnossa vaihdon aikana, mutta valitettavasti se olisi vaatinut enemmän matkustamista ja aikaa.

Koulussa opin omista työskentelytavoista sen, että minulle on ominaista työstää enemmän pientä kuin suurta. Tykkään tehdä myös yksityiskohtia ja usein lähdenkin vahingossa tekemään jotain yllättävän haastavaa. Opin lisää siitä kuinka materiaalit käyttäytyvät. Esimerkiksi savi on moneksi muovautuva, mutta myös herkkä materiaali. Huomasin, että ilmaisen itseäni luontevimmin esittävän taiteen kautta. Odotan jo, että pääsen käyttämään oppimaani tietoa ja taitoa tulevassa työskentelyssäni. Haluan päästä myös haastamaan jälleen itseäni uusilla tavoilla. Haluaisin kokeilla tehdä seuraavaksi juuri jotain abstraktia, sillä se tuntuu vielä vaikealta minulle. Sain valtavasti inspiraatiota sekä koulusta että koko Lissabonista.

Oli kiva huomata vaihdon aikana, että pystyn asioihin joihin luulin etten pystyisi tai ainakin jotka jännittävät paljon. Minun on ollut aina helppo olla yksin ja minulle oli uutta jakaa asunto. Asumisen lisäksi teimme koulukaverini kanssa jonkin verran asioita yhdessä. Oli outoa, kun oli vain yksi ihminen kenen kanssa puhua omaa äidinkieltä. Siis ilman puhelinta. Hurjempaa olisi tietenkin ollut olla ihan yksin, joten olen kiitollinen siitä, että koimme ja jaoimme asioita. Jännittävintä minulle oli kohdata uusia ihmisiä ja kommunikoida englanniksi. Toisaalta se oli myös ehkä lopulta mukavinta. Nautin myös valtavasti siitä, että sain seikkailla yksin paikkoihin ja ainakin yrittää elää hetkessä. Palattuani Suomeen haluan jatkaa samanlaista tutkivaa elämäntyyliä. Haluan säilyttää rohkeuden ja pysyä edes osittain yhtä aktiivisena. Tuntuu, että Suomessa minun on paljon helpompi antaa itselleni lupa jäädä kotiin.

VAPAA-AIKA & MAJOITUS

Vapaa-ajalla käytin paljon aikaa vain kävelyyn. Usein matkalla päädyin johonkin kivaan puistoon tai kahvilaan. Kävin myös kerran teatterissa ja elokuvissa sekä Kansallisessa laattamuseossa. Tutustuin ihmisiin koulun kautta sekä esimerkiksi kulttuurikeskuksissa. Keskustelun avaaminen vieraidenkin ihmisten kanssa alkoi tuntua helpolta, sillä tunnelma oli monissa paikoissa ulospäinsuuntautunut. Ihmiset vaikuttivat aidosti kiinnostuneilta muista ihmisistä.

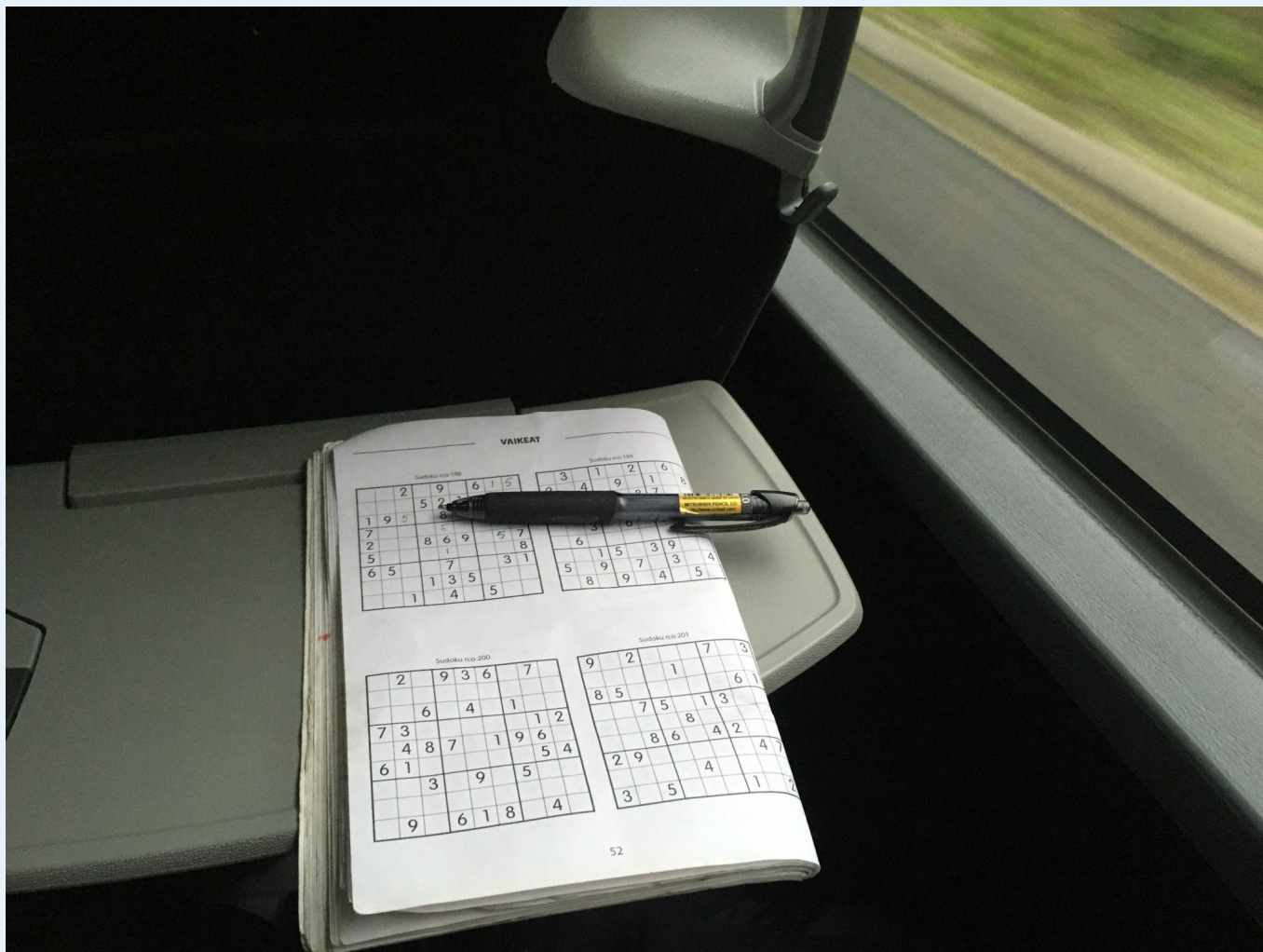
Arkiset asiat hoituivat mielestäni omalla painollaan. Omaan asuntooni Suomessa verrattuna pyykinpesu oli jopa helpompaa, sillä asunnossamme oli oma pyykkikone. Kaupassa käynti vei aluksi enemmän aikaa, sillä tuotteet olivat vielä vieraita. Kaurahiutaleita piti etsiä kerran muutamasta eri kaupasta. Asuntomme löytyi Airbnb:n kautta. Se sijaitsi koulun lähellä, joten koulumatkaan ei mennyt kuin kymmenisen minuuttia kävellen. Tämä tuntui hyvältä, sillä Suomessa minulla menee matkassa koululle tunti tai jopa kauemmin.

MATKUSTAMINEN

Valmistauduin lähtöön siten, että tein listan asioista joita minun piti hoitaa ennen matkustamista. Tein erikseen myös listan siitä mitä minun piti pakata mukaan. Tykkään tehdä listoja, sillä ne helpottavat minua hahmottamaan työn määrää ja vähentävät stressiä. Se auttaa, että ei tarvitse yrittää pitää kaikkea mielessä, kun asiat ovat paperilla helposti tarkistettavissa. Lennot hankin jonkin nettisivuston kautta. En enää muista sivuston nimeä, sillä hankin liput paljon ennen matkaa. Olen matkustanut elämässäni aika paljon, mutta en ollut koskaan aikaisemmin ollut näin kauan pois Suomesta. Minusta oli kuitenkin kiva olla pois pidempään, jotta ehti rauhassa asettua ja tutustua Lissaboniin sekä saada kokemus ulkomailla asumisesta.

Lähtö vaihtoon oli melkoinen. Lähtöä edeltävänä päivänä huomasin, että lento oli peruttu. Jouduin toimimaan nopeasti paineen alla ja sain onneksi lopulta varattua uuden lennon. Lähtöön liittyi paljon stressiä myös siksi, että lento viivästyi huomattavasti. Olin sopinut tapaamisen Airbnb-asunnon omistajan kanssa ja tajusin lennon aikana, että tulisimme myöhästymään siitä. Oli ikävää, että en voinut ilmoittaa hänelle heti asiasta, sillä lentokoneessa ei ollut nettiä. Tämän kaiken lisäksi koko tuleva matka oli tietysti ajatuksissani. Myös paluumatkalla Suomeen oli omat haasteensa. Kaverini matkalaukku ei mennyt painorajan ylityksen vuoksi ruumaan eikä kukaan oikein tiennyt mitä olisi pitänyt tehdä. Ei edes lentokentän henkilökunta, joten ehdimme koneeseen aivan viimeisillä minuuteilla. Onneksi lennon aikana oli aikaa tasata hengitystä ja miettiä kaikkea tapahtunutta. Sekä lähtö että paluu herättivät minussa paljon tunteita, koska molemmat olivat isoja muutoksia. Aluksi kaikki oli uutta ja lopussa taas tuntui haikealta lähteä, kun oli tottunut jo elämään muualla. Toisaalta oli myös kiva palata Suomeen, sillä olin kaivannut omia ystäviä ja läheisiä. En huomannut koronan vaikutusta erityisesti kv-jakson aikana. Näin toisinaan ihmisten käyttävän maskeja ja koulussa oli edelleen käsidesi pakkauksia. Itselläni oli mukana kotitestejä.

KESTÄVÄN KEHITYKSEN EDISTÄMINEN

Kiinnitin jonkin verran huomiota kierrättämiseen vaihdon aikana. Jokaisessa rakennuksessa ei ollut erikseen omia kierrätyspisteitä, meidän asuinrakennuksessa oli ainakin ainoastaan sekajäteastia. Kaduilla näin harvakseltaan kierrätyspisteitä. Ne olivat toisinaan todella täysiä ja tavaraa oli levinnyt pitkin katuja. Kierrätys on siis mahdollista Lissabonissa, mutta en tiedä kuinka yleistä se oikeasti on. Kaduilla oli myös vaatekeräyslaatikoita. Ne olivat vastaavanlaisia kuin Suomessa esimerkiksi UFF:in keräyslaatikot. Koulussamme materiaaleja uusio käytettiin. Esimerkiksi kuivunut savi kerättiin talteen eikä heitetty pois. Välineitä kohdeltiin siellä kunnioittavasti. Tarkoitan, että niistä pidettiin huolta, jotta myös seuraavan käyttäjän oli mukava aloittaa työt ja että ne säilyisivät käytössä mahdollisimman pitkään. Mielestäni koulussa oli todella suvaitsevainen ja yhteisöllinen ilmapiiri. Opiskelijakunta oli monipuolinen ja kaikki saivat tulla kouluun omana itsenään. Opiskelijoiden erityistarpeet olivat otettu huomioon. Koulussa järjestettiin jatkuvasti pieniä tapahtumia ja oppilaat kokoontuivat yhteen. Koin että kaikkia kohdeltiin tasa-arvoisesti.

POHDISKELUJA

Koen että kv-jakso elämässäni osoittaa sitä, että osaan heittäytyä uusiin tilanteisiin ja kommunikoida uusien ihmisten kanssa. Se muistuttaa minua siitä, että voin lähteä ja palata, voin tehdä asioita pelosta huolimatta. Tulevalla urallani tämä voi merkitä sitä, että uskallan ottaa riskejä ja tarttua tuleviin tilaisuuksiin rohkeammin. Ulkomailla työskentely kiinnostaa minua mahdollisesti tulevaisuudessa. Ennen vaihtoa en edes ollut ajatellut asiaa. Aion tulevaisuudessa käyttää oppimaani tietoa ja taitoa sekä työskentelyssäni että jokapäiväisessä elämässäni. Esimerkiksi tutkin maailmaa uudelleen innostuen ja löydän sieltä aiheita taiteeseen.

Haluaisin kannustaa kaikkia lähtemään ulkomaille pidemmäksi aikaa, mikäli se on mahdollista. Sen lisäksi että oppii konkreettisia taitoja, voi myös saada uutta näkökulmaa omaa elämäänsä kohtaan. Opin koulussa paljon keramiikka työskentelystä, mutta opin matkan aikana myös valtavasti itsestäni. Miten toimin hankalissa tilanteissa? Miten reagoin, kun hyppään ihan tuntemattomaan? Mikäli sellaiselle olisi aikaa ja kiinnostusta, olisi kiva kokeilla opettaa luokkatovereille keramiikan tekniikoita, joita opin Lissabonissa.

